

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет
Кафедра логіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
філософського факультету
доц. Комаха Л.Г.

« ____ » _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«РИТОРИКА»

для студентів хімічного факультету

галузь знань **10 Природничі науки**
спеціальність **102 Хімія**
освітній рівень **Бакалавр**
освітня програма **Хімія**
вид дисципліни **Вибір студента**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2017/2018</u>
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	2
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: *Демірська Інна Олександрівна, к.філос. н., доцент кафедри логіки*

Пролонговано: на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____) « ____ » ____ 20 ____ р.
(підпис) (П.І.П.) (дата)

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____) « ____ » ____ 20 ____ р.
(підпис) (П.І.П.) (дата)

КИЇВ – 2017

Розробник: *Демірська Інна Олександрівна, к.філос. н., доцент кафедри логіки*

«Затверджено»
« _____ » _____ 2017 р.

Зав. кафедри логіки
_____ (проф. Хоменко І.В.)

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2017р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від « 31 » серпня 2017 року № 2

Голова науково-методичної комісії _____ (Маслікова І.І.)

« 31 » серпня 2017 року

Схвалено науково-методичною комісією хімічного факультету

Протокол від « _____ » _____ 2017 року № _____

Голова науково-методичної комісії

« _____ » _____ 2017 року _____ (проф. Амірханов В.М.)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечення стійкої системи знань з теорії та історії риторики, що дозволить студентам розвинути та вдосконалити навички виголошення ораторських промов переконуючого та інформативного характеру.

2. Вимоги до навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення курсу «**Риторика**» студенти мають **знати** основні етапи розвитку історії філософії, види та структуру аргументації, правила та типові помилки в аргументації та критиці.

2. **Вміти** розмірковувати, виявляти в текстах помилки, які порушують закони та правила логіки критично оцінювати свої власні міркування та міркування інших людей, коректно аргументувати власну точку зору.

3. **Володіти елементарними навичками** правильного міркування, критичного мислення, роботи з фаховою літературою.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «**Риторика**» належить до переліку дисциплін вільного вибору студентів ВНЗ та викладається у **5 семестрі** освітнього рівня «**бакалавр**». Навчальна дисципліна знайомить студентів з історією риторики як мистецтва публічних виступів. Висвітлюються п'ять етапів ораторської діяльності від задуму промови до її публічного виголошення. Особлива увага приділяється вивченню модусів публічного виступу. Визначаються види промов, стратегія оратора. Ґрунтовно розглядаються розділи риторики. Пояснюються основи теорії аргументації. З'ясовуються поняття прямої та непрямой аргументації, специфіка спростування а також види спростування. Пропонуються поради виступаючому з ораторською промовою.

4. Завдання (навчальні цілі) - надати студентам цілісну систему знань про етапи підготовки публічного виступу, що забезпечать студентам можливість проведення кваліфікованої презентації своєї позиції в різних типах діалогів, та вміння критикувати позиції інших учасників спілкування.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. Знати; 2. Вміти; 3. Комунікація; 4. Автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцін- ці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Предмет та метод логіки; історію розвитку риторики;	Лекція	Експрес-тестування, Підсумкова контроль- на робота	5
	Способи підготовки публічних виступів; структуру ораторської		Експрес-тестування,	

1.2	промови; Складники та види аргументації	Лекція	Підсумкова контрольна робота	10
1.3	Риторичні фігури і тропи як засоби виразності ораторської промови;	Лекція	Експрес-тестування, Підсумкова контрольна робота	10
1.4	Способи запам'ятовування промови; специфіку виголошення ораторських промов	Лекція	Експрес-тестування, Підсумкова контрольна робота	5
1.5	Прийоми впливу під час публічних виступів; напрями сучасної риторики	Лекція	Експрес-тестування, Підсумкова контрольна робота	5
	Вміти:			
2.1	Розробляти предмет ораторської промови через підбір відповідного матеріалу	Самостійна робота	Презентація ораторської промови	5
2.2	Будувати аргументацію для обґрунтування власних тез; аргументовано спростувати відомі положення з запропонованої теми	Самостійна робота	Презентація ораторської промови	10
2.3	Застосовувати прийоми виразності при підготовці тексту промови; забезпечувати зв'язок між окремими частинами промови	Самостійна робота	Презентація ораторської промови	5
2.4.	Виголошувати промову із застосуванням невербальних засобів впливу на аудиторію.	Самостійна робота	Презентація ораторської промови	10
	Комунікація:			
3.1	Аргументовано презентувати власні переконання щодо обговорюваної проблеми	Самостійна робота	Практичні завдання	10
3.2	Брати участь у фахових дискусіях у процесі аудиторної роботи	Самостійна робота	Практичні завдання	5
3.3	презентувати результати проведеної самостійної роботи у вигляді презентацій	Самостійна робота	Презентація самостійної роботи	5
	автономність та відповідальність			
4.1.	самостійно шукати і критично опрацьовувати літературу з теорії аргументації, методами аналізу та синтезу	Самостійна робота	Презентації самостійного дослідження	5
	самостійно обирати способи для підготовки публічних виступів	Самостійна робота	Презентації самостій-	5

4.2	застосовувати набуті знання при аналізі нагальних фахових проблем		ного дослідження	
4.3	Нести відповідальність за достовірність проведених досліджень	Самостійна робота	Презентації самостійного дослідження	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

	<i>Результати навчання дисципліни</i>				
<i>Програмні результати навчання</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>

7. Схема формування оцінки:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема, **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (**знання** 1.1 – 1.5.) , що складає **35%** від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (**вміння** 2.1-2.4); (**комунікація** 3.1-3.3); (**автономність та відповідальність** 4.1-4.3), що складає **65%** загальної оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів

- семестрове оцінювання:

1. Тест :

З метою перевірки засвоєння студентом попереднього лекційного матеріалу починаючи з третьої лекції (за 15 хвилин до закінчення лекції) він виконує **тестове завдання**. Тестове завдання складається із 10 запитань, які включають в себе 3 варіанти відповіді на нього, зокрема правильною відповіддю є лише одна¹.

2 бали – студент правильно відповів на всі 10 запитань

1 бал – студент правильно відповів на 5 запитань.

2. Конспект першоджерел:

20 балів – студент опрацював необхідний текст із цитуванням та відповідними власними зауваженнями та поясненнями;

10 балів – студент законспектував текст без цитувань та пояснень.

3. Самостійна індивідуальна робота:

40-29 балів – студент у повному обсязі вільно володіє навчальним матеріалом, самостійно обирає тему промови, дотримується правил структурування та розташування підбраного матеріалу промови, грамотно виголошує промову, правильно розставляє акценти в промові, активно користується невербальними прийомами під час виголошення промови.

¹ У разі відсутності студента на лекційному занятті, він обов'язково повинен відпрацювати тест, який студенти виконують наприкінці кожної лекції.

28-10 балів – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє самостійності при обиранні теми промови, в дотриманні правил структурування та розташування підібраного матеріалу промови, слабо користується невербальними прийомами під час виголошення промови, не впевнено виголошує промову.

- підсумкове оцінювання:

Підсумкове тестове завдання складається з **20 запитань**. Кожне запитання включає в себе **3 варіанти відповідей**, з яких правильною є **лише одна** відповідь.

Правильна відповідь на одне запитання оцінюється в **1 бал**. Що у загальному підсумку дає **20 балів**.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх двох частин та виконання самостійних індивідуальних робіт.

7.2. Організація оцінювання за формами контролю:

Види робіт		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 балів	Max – 80 балів
Експрес-тестування	Лекції протягом семестру	«1» x 10 = 10	«2» x 10 = 20
Конспекти першоджерел	Жовтень	«10» x 1 = 10	«20» x 1 = 20
Підготовка та презентація ораторської промови на самостійно обрану тему (самостійна робота)	Листопад	«28» x 1 = 28	«40» x 1 = 40
Підсумкова контрольна робота	Остання лекція	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20

Підсумкове оцінювання у формі заліку: підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів), яка визначається як проста сума балів за систематичну роботу впродовж семестру. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Таким чином, підсумкова оцінка складається із суми семестрової кількості балів та балів отриманих студентом за виконання залікового тестового завдання.

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	48	12	60
Максимум	80	20	100

Шкала відповідності оцінок:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни: у курсі передбачено **2 змістовних частини**. Заняття проводяться у вигляді лекцій з використанням інтерактивних методів навчання. Завершується дисципліна **заліком**.

Перша частина курсу: присвячена теорії риторики (предмет риторики, модули публічного виступу, розділи риторики,) засвоєння якої надасть можливість студентам грамотно підготуватися та презентувати свою промову.

Друга частина курсу: присвячена вивченню історії розвитку риторики.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Сам. роб.
Частина I. Теорія риторики				
1.	Тема 1. Предмет і значення риторики.	2		6
2.	Тема 2. Модули риторики	4		10
3.	Тема 3. Розділи риторики: інвенція, диспозиція, елокуція, меморія, акція.	6		12
Частина II. Історія розвитку риторики				
4.	Тема 4. Риторика за часів Античності, Середньовіччя, Відродження.	6		12
5.	Напрями сучасної риторики. Тема 5. Підсумкова залікова робота			
	Разом	20		40

Загальний обсяг **60 год.**,

у тому числі:

Лекцій - **20 год;**

Самостійна робота – **40 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Колотілова Н.А. Риторика – К., 2007.
2. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика. – К., 2003.
3. Олійник О. Сучасна ділова риторика. – К., 2010.

Першоджерела:

4. Еємерен Ф. ван Гроотендорст Р., Хенкеманс Ф.С. Аргументація: аналіз, перевірка, представлення. – СПб., 1992

5. Общая риторика. / Дюбуа Ж., Эделин Ф., Клинкаберг Ж.-М. и др. – М., 1986.
6. Тацит К. Диалог об ораторах. // Тацит К. Сочинения. – СПб., 1993. – С.356-384.
7. Уолтон Д. Аргументы ad hominem. – М., 2002.

Додаткова:

1. Аверинцев С.С. Риторика и истоки европейской литературной традиции. – М., 1996.
2. Анисимова Т.В., Гимпельсон Е.Г. Современная деловая риторика. – М., Воронеж, 2002.
3. Бредемайер К. Черная риторика: Власть и магия слова. – М., 2006.
4. Герасимова И.А. Введение в теорию и практику аргументации. – М., 2007.
5. Зайцев Д.В. Теория и практика аргументации. – М., 2007.
6. Ивин А.А. Риторика и искусство убеждать. – М., 2003.
7. Ключев Е.В. Риторика (Инвенция. Диспозиция. Слокуция) . – М., 1999.
8. Препотенська М. Філософія риторики. Екзистенційні та метаантропологічні аспекти. – К., 2011.
9. Психология влияния. / Сост. Морозов А.В.. – СПб. 2000.
10. Сагач Г.М. Золотослів. Ч.П. – К., 1998.
11. Argumentation//<http://www.springerlink.com/content/0920-427x/>
12. Philosophy and Rhetoric//http://muse.jhu.edu/journals/philosophy_and_rhetoric/
13. Walton D. // <http://www.dougwalton.ca/papers.htm>